



Saksgang		
Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Formannskap	23.02.2015	012/15
Partssammensatt utvalg	23.02.2015	003/15

Statliggjøring av skatteoppkrevingen - høring

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
18.02.2015	Høringsbrev 1.12.2014	233310
18.02.2015	utredning_overføring_skatteoppkreverfunksjonen_skatteetaten.pdf	238264
18.02.2015	VS: Revidert utredning - Interkommunalt samarbeid - skatteoppkreverne i Lofoten	238262
18.02.2015	Utredning IK SKO Lofoten 040314.	238263
16.01.2015	Høringsuttalelse fra KS om statliggjøring av skatteinnkrevingen - forslag	235738
18.02.2015	Høringsuttalelse - Overføring av skatteoppkreving til staten.docx	235739
18.02.2015	Høringsinstanser	233311
18.02.2015	Protokoll Rådmannsutvalget 26.03.2014.docx	238301

Saksopplysninger:

Bakgrunn og problemstilling

Høring – Forslag om statliggjøring av skatteoppkreveren

1 Innledning

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 1. desember 2014 vedrørende forslag om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten, høringsfrist 02.03.15.

Høringsbrevet bygger på en utredning fra Skattedirektoratet etter oppdrag fra Finansdepartementet.

Forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Staten har vært utredet tidligere, men er de ganger forslaget er fremmet i Stortinget, blitt avvist.

I rapporten har en vurdert ressursbehov, organisering og lokalisering for hver av hovedoppgavene innenfor skatteoppkreverfunksjonen, skatteregnskap, arbeidsgiverkontroll og innfordring

I argumentasjon til departementet i forhold til statliggjøring pekes det på at en samordning av skatteoppkreverne og Skatteetaten gir stordriftsfordeler både faglig, administrativt og for drift og utvikling av IKT-systemer. Skatteetatens innfordring av

moms og skatteoppkrevernes innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift foreslås samordnet med bakgrunn i at det i stor grad omfatter de samme skatteyterne, i tillegg til at innbetalingen i det såkalte «grønne løp» (enkel saksbehandling) hvor arbeidsgivere/skatteyttere innbetaler uten tvangstiltak, er forholdsvis stor.

Samtidig pekes det på at tilsvarende vil dette gi en bedre og mer helhetlig løsning, å samordne skatteoppkrevernes arbeidsgiverkontroll med skatteetatens kontrollvirksomhet og at et samlet ansvar hos Skatteetaten vil gi en mer lik behandling av skatteyterne og bedre rettsikkerhet.

Det pekes også på at en statliggjøring vil gjøre det enklere for de skatte- og avgiftspliktige ved at de får kun en etat å forholde seg til.

Når det for så vidt gjelder den høye prosentandelen i forhold til innbetalinger uten tvangstiltak, vil dette også kunne forklares med bakgrunn i gode relasjoner og forebyggende tiltak i kommunen mellom arbeidsgivere / skatteyttere og regnskapsførere opparbeidet over tid og ikke minst nærhet til skattesubjektene.

I forhold til tanken om at skatteoppkreverens innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift kunne samordnes med MVA, har det også tidligere i debatten vært kastet inn forslag om at skatteoppkreveren kunne overta innfordring av moms, ikke minst med bakgrunn i de gode innfordringsresultatene, men også i lys av det pågående kommunereformarbeidet.

Et uttalt mål i kommunereformen er å «flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner».

Regjeringen har hatt som mål at den vil vise mer tillitt til lokalpolitikere og gi kommunene mer handlingsrom, som det heter.

Statliggjøring på nåværende tidspunkt er etter vår vurdering derfor i strid med de uttalte målene i kommunereformen.

Til ovennevnte er det også å anføre at i 2014 har en arbeidsgruppe bestående av 6 skatteoppkreverkontor i Lofoten lagt fram en utredning til Lofotrådet, med anbefaling om en felles skatteoppkreverfunksjon for hele Lofoten.

Innstilligen ble behandlet i Lofotrådet i mars 2014, men nettopp med bakgrunn av forslaget til ny kommunereform og mulige konsekvenser av denne, ble innstillingen utsatt.

2. Ressursbesparelse

Et moment som også fremmes for statliggjøring er tidligere erfaringer med større fagmiljøer, effektivitet, utvikling av kompetanse og redusert sårbarhet. Utredningen peker på muligheter for kostnadsbesparelse sammenlignet med nåværende organisering og effektivitetsgevinsten er også beregnet ut fra dette. Et annet moment som fremheves er «en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning».

På landsbasis er det anslått en besparelse på 498 årsverk. Dagens 288 kontorsteder er foreslått redusert til 27.

I Nord-Norge (Skatt nord) er følgende steder foreslått som lokaliseringssteder: **Vadsø, Alta, Tromsø, Harstad, Leknes og Bodø**. Altså ikke et eneste skattekontor mellom Bodø og Trondheim.

De gode innfordringsresultatene har nettopp sammenheng med nærheten til skattesubjektene. Denne er det etter vår oppfatning umulig å oppnå ved den nye organiseringen.

Alle kommuner gikk over til et felles og nyutviklet skatteregnskap «SOFIE» i årsskiftet 2007/2008.

I startfasen var dette et nokså enkelt, lite utviklet- og brukervennlig system, men som i årenes løp er blitt vesentlig automatisert og som vi i dag ser gir oss en stadig større effektiviseringsgevinst. Dette henger derfor nøye sammen med et stadig økende antall av kommuner som har overtatt skatteoppkreverfunksjonen for mindre kommuner og denne utviklingen vil naturlig nok bare eskalere. For Vågan sin del har vi nå skatteregnskapet for Værøy kommune.

Forventede gevinster av fagsystemet Sofie er delvis allerede hentet ut og vil ytterligere hentes ut i løpet av 2015/2016, dette sammen med innføringen av A-ordningen.

Ressurs-besparelsen ville uansett ha kommet uavhengig av den nye omorganiseringen.

3. Provenytap/kompetanse

Vi mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for provenytap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune som er opparbeidet over lang tid og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell. Denne kompetansen er også benyttet i den kommunale innfordringsdelen i vår kommune, og vil være et stort tap hvis denne kompetansen forsvinner.

4. Innfordring/lokalkunnskap

Skatteinnkrevingen i Norge har over tid vist seg å være den mest effektive sammenlignet med andre vestlige land, nettopp med bakgrunn i organiseringen og det at en har nærhet til brukerne og ikke minst lokalkunnskap og kjennskap til både arbeidsgivere og personlige skatteyttere.

I rapporten fremstår begrepene som nærhet og lokalkunnskap som overdrevent i forhold til dagens organisering. Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og moms har den kommunale innkrevingen gjennomgående bedre resultater enn statlig. Selv om forskjellene ikke er stor, er summene som innkrevingprosenten regnes ut fra, betydelige.

Etter vår vurdering er nærheten, lokalkunnskapen og den gode kommunikasjon mellom arbeidsgivere, skatteyttere og regnskapsførere, noe av hovedforklaringen til de gode resultatene. Også problemstillinger bl.a. knyttet opp mot vanskeligstilte skatteyttere hvor lokalkunnskapen er av stor betydning.

Vi ser også en stadig økende arbeidsinnvandring og flyktninger som har et utall av problemstillinger å forholde seg til, da er nærhet til skatteyterne viktig.

5. Skjønn

Departementet hevder at skatteinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, med argumentasjon fordi det skal utøves «liten grad av skjønn».

Vår oppfatning er imidlertid at lokalkunnskap, nærhet, tilstedeværelse og forståelse for de lokale forhold bidrar til både gode resultater, men ikke minst lojaliteten og legitimiteten til skattesystemet. Det å kunne utøve skjønn nettopp med bakgrunn i lokalkunnskap, nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Naturligvis ligger likbehandlingen i «ryggmargen» i forhold til alle saker, dette gjelder uansett hvordan skatteinnfordringen er eller blir organisert.

Innbyggere med betalingsvansker mister nærheten til den kommunale skatteoppkrever som ofte må trø varsomt for å få disse på «banen». Dette er personer som av ulike årsaker har store økonomiske problemer og som av den grunn trenger bistand og nærhet til innfordringsmyndighetene. Samarbeid med den kommunale innfordringen blir også tatt hensyn til for å gi en best mulig løsning for de personene.

Kan ikke se hvordan dette skal kunne ivaretas i den nye organiseringen. Her må mye bli borte på veien.

6. Andre utfordrede områder

Næringsmessig er nordområdene satsningsområder de neste tiårene. Et stadig økende antall av nyetableringer, bedrifter/arbeidstakere fra andre nasjonaliteter medfører mange utfordringer, som naturlig nok ikke inngår som et ledd i statistikker, men som i de fleste tilfeller løses ved det lokale skatteoppkreverkontor.

Både innenfor fiske- og turistnæringen i Lofoten ser en betydelig økning av innslag av utenlandsk arbeidskraft og hvor informasjonsbehovet er stort og økende. Nærheten og lokalkunnskapen fører også til at useriøse aktører oppdages på et langt tidligere tidspunkt.

7. Rettssikkerhet

Rettssikkerheten ivaretas på en god måte ved at det er etablert et klart skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten og på den andre siden innkrevingen av denne.

I tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger er dette slått fast som et grunnleggende prinsipp.

8. Arbeidsgiverkontrollen

I rapporten fremheves det at arbeidsgiverkontrollen er viktig i innsatsen mot svart økonomi og arbeidskriminalitet. Det opplyses at mer enn 70 % av skatteoppkreverkontorene bruker mindre enn et årsverk på arbeidsgiverkontroll og noen kommuner gjennomfører ikke arbeidsgiverkontroller i det hele tatt. Arbeidsgiverkontrollen foreslås i rapporten overtatt av Skatteetaten og styrkes med 29 årsverk.

Nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Vår lokale tilstedeværelse som kontrollinstans har en klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreveren statliggjøres og sentraliseres vil avstanden mellom kontrollinstans og kontrollsubjektene øke i vesentlig grad. I Nordland vil det bare være snakk om kontrollmiljø i Bodø og på Leknes. Mange forholdsvis store kommuner vil ikke ha noen kontrollinstans i det hele tatt.

Vågan kommune har et årsverk som har arbeidsgiverkontrollen som sin oppgave. Vi har også solgt tjenester til mindre kommuner ved behov.

Vi vurderer i motsetning til konklusjonen i rapporten at den økte avstanden utgjør en betydelig risikofaktor for svart økonomi og arbeidsmiljø-kriminalitet. Denne fanges bedre opp av en noe mer spredt organisering.

9. Oppsummering

Ut fra de foranstående momenter mener Vågan kommune at dagens løsning gir de beste resultatene og fremstår som en god og effektiv organisering.

Samtidig vil effekteten av automatiseringen i Sofie, innføring av A-ordningen i 2015 - i løpet av de nærmeste årene medføre en betydelig effektiviseringsgevinst som bidrar til at en statliggjøring på langt nær vil være så lønnsomt som det i rapporten anslås til. Vi stiller også spørsmål i forhold til om besparelsene fremsatt i rapporten på noen som helst måte er kvalitetssikret .

Vi mener at den lokale skjønnsutøvelsen og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode innkrevings resultater.

Vi mener derfor at samfunnet er best tjent med en organisering av skatteoppkreverfunksjonen lik dagens, men ser samtidig at prosessen i forhold til en eventuell omorganisering, uansett må sees på som en naturlig del av den totale gjennomgang av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i lys av kommunereformen.

Rådmannens innstilling:

Samfunnet er best tjent med en organisering av skatteoppkreverfunksjonen er lik dagens, men ser samtidig at prosessen i forhold til en eventuell omorganisering, uansett må sees på som en naturlig del av den totale gjennomgang av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i lys av kommunereformen.

Tommy Stensvik
Rådmann

Marita Henriksen Haugen
Konstituert økonomisjef

PARTSSAMMENSATT UTVALG

Espen Thorvaldsen fremmet følgende forslag:

Forslag til vedtak til vedtak:

Vågan kommune støtter skattedirektoratets forslag til organisering av skatteoppkreverfunksjonen som resulterer i følgende endringer:

- Funksjonen føring av skatteregnskapet samles på Lillestrøm med en underavdeling i Vadsø. Enheten vil få et landsdekkende ansvar for føring av skatteregnskapet. Oppgaven bemannes med 45 årsverk på Lillestrøm og 15 i Vadsø, totalt 60 årsverk mot dagens 251. Kommunene vil få en spesialisert enhet som vil gi de samme rapportene og

inntektsoversiktene som i dag, og som i tillegg vil kunne tilby alle kommuner analyser til sin økonomiforvaltning.

- Arbeidsgiverkontrollen samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer og lokaliseres på 22 steder. Oppgaven bemannes med 400 årsverk. Dette innebærer en styrking på 29 årsverk. I tillegg blir arbeidsgiverkontrollen vesentlig styrket ved at den samles i større fagmiljøer og samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer.
- Innkreving spesialiseres og lokaliseres på totalt 19 steder. Det skilles mellom innkreving mot næringsdrivende/arbeidsgivere og innkreving mot personlig skattytere. Innkreving mot næringsdrivende samles i fem regionale innkrevingsmiljøer hvor Skatteetaten allerede har innkrevingsmiljø for merverdiavgift. Innkreving mot personlige skattytere samles i 19 fylkesvis enheter, hvor fem av disse også har innkreving mot næringsdrivende. Oppgaven bemannes med til sammen 453 årsverk, mot dagens 639 årsverk.
- Veiledning, informasjon og arkiv knyttet til skatteoppkreverfunksjonens inkluderes i Skatteetatens telefontjeneste, veiledningsfunksjon og de regionale dokumentsentrene. Oppgaven bemannes med til sammen 55 årsverk.

Fellesforslag fra H,V, Ap og fagforbundet:

Dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen opprettholdes.

“Dog med regionale tilpasninger/samarbeidsløsninger.”

Vågan kommune mener en eventuell omorganisering av skatteoppkreveren, må sees på som en naturlig del av den totale gjennomgang av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i lys av kommunereformen. Skjønn og lokal kjennskap til forhold rundt personer og selskaper er viktig for å oppnå gode resultater i innkreving. Det er også viktig for å unngå unødvendige belastning av rettssystem, og konkurser som belaster individ og samfunn hardt. Det er ønskelig å ha et skille mellom innkrever og den forvaltning som fastsetter skatten.

Votering:

Rådmannens innstilling falt.

Forslag fra Frp ble satt opp mot fellesforslag.

Vellesforslag vedtatt mot en stemme.(1Frp)

PSU-003/15 Vedtak:

Dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen opprettholdes.

“Dog med regionale tilpasninger/samarbeidsløsninger.”

Vågan kommune mener en eventuell omorganisering av skatteoppkreveren, må sees på som en naturlig del av den totale gjennomgang av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i lys av kommunereformen. Skjønn og lokal kjennskap til forhold rundt personer og selskaper er viktig for å oppnå gode resultater i innkreving. Det er også viktig for å unngå unødvendige belastning av rettssystem, og konkurser som belaster individ og samfunn hardt. Det er ønskelig å ha et skille mellom innkrever og den forvaltning som fastsetter skatten.

PSU-003/15 Innstilling:

Dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen opprettholdes.
"Dog med regionale tilpasninger/samarbeidsløsninger."

Vågan kommune mener en eventuell omorganisering av skatteoppkreveren, må sees på som en naturlig del av den totale gjennomgang av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i lys av kommunereformen.

Skjønn og lokal kjennskap til forhold rundt personer og selskaper er viktig for å oppnå gode resultater i innkreving. Det er også viktig for å unngå unødvendige belastning av rettssystem, og konkurser som belaster individ og samfunn hardt.

Det er ønskelig å ha et skille mellom innkrever og den forvaltning som fastsetter skatten.

FORMANNSKAP

Espen Thorvaldsen(Frp) fremmet følgende forslag:

Vågan kommune støtter skattedirektoratets forslag til organisering av skatteoppkreverfunksjonen som resulterer i følgende endringer:

- Funksjonen føring av skatteregnskapet samles på Lillestrøm med en underavdeling i Vadsø. Enheten vil få et landsdekkende ansvar for føring av skatteregnskapet. Oppgaven bemannes med 45 årsverk på Lillestrøm og 15 i Vadsø, totalt 60 årsverk mot dagens 251. Kommunene vil få en spesialisert enhet som vil gi de samme rapportene og inntektsoversiktene som i dag, og som i tillegg vil kunne tilby alle kommuner analyser til sin økonomiforvaltning.
- Arbeidsgiverkontrollen samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer og lokaliseres på 22 steder. Oppgaven bemannes med 400 årsverk. Dette innebærer en styrking på 29 årsverk. I tillegg blir arbeidsgiverkontrollen vesentlig styrket ved at den samles i større fagmiljøer og samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer.
- Innkreving spesialiseres og lokaliseres på totalt 19 steder. Det skilles mellom innkreving mot næringsdrivende/arbeidsgivere og innkreving mot personlig skattytere. Innkreving mot næringsdrivende samles i fem regionale innkrevingsmiljøer hvor Skatteetaten allerede har innkrevingsmiljø for merverdiavgift. Innkreving mot personlige skattytere samles i 19 fylkesvise enheter, hvor fem av disse også har innkreving mot næringsdrivende. Oppgaven bemannes med til sammen 453 årsverk, mot dagens 639 årsverk.
- Veiledning, informasjon og arkiv knyttet til skatteoppkreverfunksjonens inkluderes i Skatteetatens telefontjeneste, veiledningsfunksjon og de regionale dokumentsentrene. Oppgaven bemannes med til sammen 55 årsverk.

Forslag fra Frp ble satt opp mot innstilling fra partssammensatt utvalg(PSU).
Innstilling fra PSU vedtatt mot en stemme.(1Frp)

FS-012/15 Vedtak:

Dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen opprettholdes.
"Dog med regionale tilpasninger/samarbeidsløsninger."

Vågan kommune mener en eventuell omorganisering av skatteoppkreveren, må sees på som en naturlig del av den totale gjennomgang av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommune i lys av kommunereformen.

Skjønn og lokal kjennskap til forhold rundt personer og selskaper er viktig for å oppnå gode resultater i innkreving. Det er også viktig for å unngå unødvendige belastning av rettssystem, og konkurser som belaster individ og samfunn hardt.

Det er ønskelig å ha et skille mellom innkrever og den forvaltning som fastsetter skatten.